תשקו את התמיד בכוס של זהב כדי שיהא נוח לתת שם שורר של זהב היינו נוסחא : אין עניות בסעם עשירות • ובדור דשל זהב הוי :

פי' הראב"ד

מתנה ישראל ומחומת הר הבית עד חומת העזרה הוה מתנה ליה ומחומת העזרה ולפנים הוה מתנה שכינה : מבפנים יהר הבית : מבחוץ • לחוץ ומחומת העזרה ולקמן מפרש מ"ש הכא מבפנים ומ"ש הכא מבחוץ: לשכת הפרוכת • לשכה שהיו בה אורגים הפרוכת • ואמרי לה במתניתא [תנא] פי' אמר רב יהודה דמהאי קרא ילפינן דתבי הוא וא"ת ויל קרי בית רב הוא שהרי פסוק מלא הוא בדברי הימים הוא זה ומאי קס"ל יל דר"י מסורא קבלה בידו היה דמהאי קרא נפקא לן דבכ"א מקומות היו הלוים שומרים ובשביל כך הוצרכו לחרון הפסוק לאחר ששנתנו מפני שבפסוק משמע בכ"ד מקומות ור' יהודה מסורא שנייה דבכ"א אחא (לאשמעי': לצפונה ליום נר' דהא ליום היינו דאיכא למימר יום שלם כרכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד : אלו ב' רוחות פצונה ונגבה הוו לעשות שמירה בין ביום ובין בלילה אבל בשאר מקומות לא היה צריך כ"כ לשמור לפ"ז במזרח ובתוך מקומות אחרינו לא היו צריכין לשמור אלא בלילה אבל בצפון ונגבה היו צריכין לשמור בין ביום ובין בלילה ופשט וסתך כתב בפתרונו הר' שמואל חתסיד ע"ה ז"ל דמהאי קרא על הוסתוין ירושלים הפקדתי שומרים כל היום וכל הלילה וגו' א"נ מצינו למימר איכא דצפונה ונגבה היו שומרים ביום דוקא דכתיב יום למטופי לילה אבל בשאר מקומות בין ביום [ובין] בלילה ולאשמועי' ל' שבשביל שנתוסף על הבנין מן חצר כמין התא ליציע שהיא בנין נמוך אצל גבוה : לפרבר נר' כמו שכתב בפתרונו הר' שמואל ז"ל דפי' הואי כלפי בר היינו שהיה שומר בחוץ לפקום רגלי בני אדם • השתא א"ל דקס"ד השתא דשני חדרים היו וכל א' וא' שמו אטופי ע"ש שנתוספו בבנין הכא אי' דקרא לאושפים שנים שנים כלומר לכל חדר וחדר ששמו אטופים ומניד דו שני שומרים ומניד לך הכתוב של אותו צד לנגנה כוה הנגין היתה הוו ארבעה ביחד : וכ"ב מקומות היו ה) כ"ב חדרים ששמו אטופי

פי' הראב"ד

מתנה ישראל ומחומת הר הבית עד חומת העזרה הוה מתנה ליה ומחומת העזרה ולפנים הוה מתנה שכינה : מבפנים יהר הבית : מבחוץ • לחוץ ומחומת העזרה ולקמן מפרש מ"ש הכא מבפנים ומ"ש הכא מבחוץ: לשכת הפרוכת • לשכה שהיו בה אורגים הפרוכת • ואמרי לה במתניתא [תנא] פי' אמר רב יהודה דמהאי קרא ילפינן דתבי הוא וא"ת ויל קרי בית רב הוא שהרי פסוק מלא הוא בדברי הימים הוא זה ומאי קס"ל יל דר"י מסורא קבלה בידו היה דמהאי קרא נפקא לן דבכ"א מקומות היו הלוים שומרים ובשביל כך הוצרכו לחרון הפסוק לאחר ששנתנו מפני שבפסוק משמע בכ"ד מקומות ור' יהודה מסורא שנייה דבכ"א אחא (לאשמעי': לצפונה ליום נר' דהא ליום היינו דאיכא למימר יום שלם כרכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד : אלו ב' רוחות פצונה ונגבה הוו לעשות שמירה בין ביום ובין בלילה אבל בשאר מקומות לא היה צריך כ"כ לשמור לפ"ז במזרח ובתוך מקומות אחרינו לא היו צריכין לשמור אלא בלילה אבל בצפון ונגבה היו צריכין לשמור בין ביום ובין בלילה ופשט וסתך כתב בפתרונו הר' שמואל חתסיד ע"ה ז"ל דמהאי קרא על הוסתוין ירושלים הפקדתי שומרים כל היום וכל הלילה וגו' א"נ מצינו למימר איכא דצפונה ונגבה היו שומרים ביום דוקא דכתיב יום למטופי לילה אבל בשאר מקומות בין ביום [ובין] בלילה ולאשמועי' ל' שבשביל שנתוסף על הבנין מן חצר כמין התא ליציע שהיא בנין נמוך אצל גבוה : לפרבר נר' כמו שכתב בפתרונו הר' שמואל ז"ל דפי' הואי כלפי בר היינו שהיה שומר בחוץ לפקום רגלי בני אדם • השתא א"ל דקס"ד השתא דשני חדרים היו וכל א' וא' שמו אטופי ע"ש שנתוספו בבנין הכא אי' דקרא לאושפים שנים שנים כלומר לכל חדר וחדר ששמו אטופים ומניד דו שני שומרים ומניד לך הכתוב של אותו צד לנגנה כוה הנגין היתה הוו ארבעה ביחד : וכ"ב מקומות היו ה) כ"ב חדרים ששמו אטופי

כן כמו כן ד' היו שנים בכל א' שבין הכל היה סדם שמונה לנגבה ובשביל כך לא אחר לנגבה ח' כמו לצורת שבני שבזורה היה שמירתם בענין אחר ששה וכן לצפון ד' אבל בנגבה היו חלקים לשמירתם (שרלמא) ב) היו בשקים א' ודיוין בשני מקומות ד' לפי מאי קס"ד השתא דיוירושו דתאי קרא אחרינו דכתיב לפר בר לפרבר והשתא א"ל הכי מ' הוא כלומר לנגבה היה צריך מחצה האחר של אותו הצד שב נגבה לא חיו לו מקום שהיה לפר בר דהיינו כלפי חוץ שאין לשון דריסת רגלי בני אדם כ"כ אבל לפרבר שהיו בו מקום שהיה שומר לפר בר לא היה צריך כ"כ שומרים אלא כך היה דינה לשמור מצד חפרבר שבקצה האחר מן המערב היינו לפאלת שם הוא ד' שומרים ובקצה האחר של מערב שהיה שומר חוץ ממקום דריסת רגלי בני אדם ההיינו לפרבר לשם לא דוה כ"א שומרים שבין הכל לפרבר לא היו כ"א ששה ובזה הענין היו חלוקים בשמירתם ולפרבר דרשיה דקרא דלעיל מני' קא מפרש כמ' מעם הם מעמא דרשיה כלומר למה הוה צריך לנגבה ח' שומרים היינו שמקצה אחד ד' ובקצה האחר ד' שמני שלא היה בו מקום שומר לפרבר • אבל לפרבר שהיה לו מקום לפרבר לא היה צריך באותו מקצה של פרבר כ"א ב' שומרים ובקצה אחר ד' שהם ששה בין הכל והיינו דקא פריך כ"ד דהו ושני אביי דה"ק ולאשמעי שנים שנים כלומר בשני אופים לא היה כ"א ב' שומרים בלבר ההיינו אחד לכל חד וחד • ולפ"ז הדיוקין ש"ל לפרבר כך לפרבר כלומר למה היו חלקים בשני לנגבה בשקצה האחר לשני מקומות דהיינו בשני האופים אבל לפרבר אותם שנים שבקצה האחר לפרבר היו ביחד בשקום אחר שמני שבפרבר היו לפרבר מקום ובשביל כך לא היה צריך לחלקם בשני מקומות אלא בשקום אחד לפרבר היו שמירתם שומרים • אבל לנגבה שלא היה לפרבר צריך לחלקם כדי שתהיה שמירת מעולה מ"ת לה לנגבה מלפרבר בקצה הא' ולא היה שומר כ"כ בשקום דרשת רגלי בני אדם • ואכתי פריך דכ"ב דוה ושני בשקום לפרבר לא היו שני שומרים נמורים אלא האחד היה צריך לחיות שוב ושני אפילו בקו אר חלה שהיה לאחר שוחנה בלילא דשחיה שהיה שומר חוץ לשקום דרשת רגלי בני אדם ולא היה עליו לפורה לשמור לבדו אבל בשאר אופים לא היה כל כך הרשש לחיות לבדו בשה שהיה שומר בשקום שבני אדם מצוים לחיות בלילה ועוד ל' שאותם ב' אופים לא היו דומים כולו הא' זה מוה הרי היה כל אחד שבאופים כמו שיתוא לחבריה אבל אחרן ד' של פלה היו

הגהות הב"ח (א) במשנה כנגד קרן מערבית דרומית : (ב) ספ"ש ד"ה כנגד קרן דרו' סרוקה לכרמיך מן קרן דרומית מערבית ודוקא לכרמיך מן קרן לפונית לפי שמאותן כו' ה) ל"ה שרוקה לכרמיך מן קרן דרומית מערבית ודוקא לכרמיך מן קרן לפונית לפי שמאותן כו' ה) ל"ה שם אותו אחר אחרי לא

ב א מיי' פ"ג משלות תמידין ומוספין הל' יד :
ג ב מיי' שם הל' ג :
ד ג מיי' פ"ז מהלכות מלכים מזבח הל' ג :
ה ד מיי' פ"ב מהלכות תמידין ומוספין הל' ו :
ו ה מיי' שם הלכה ה :
ז ו מיי' שם הלכה ה :
ח ז מיי' שם פ"ד הל' ה וס"ו שם הלכה ה :

שיטה מקובצת

ה) תאנה ושל אגוז : כ) לסדר את אות ה נמחק : ג) לקשורת מכנגד מערבית ח"ל דברו חנביאים לשון הבאי דכתיב וחנם מחללין בחלילוהו ותמקע הארץ לקולם דברו חכמים לשון חבאי הא דאמרן תפוח חשקו התמיד בכוס של זהב אשר בתיבות וכל עם הארץ נמחק : ה) רבי שמואל בר חיבת יגאי נמחק : ו) אין אבל תתם : ז) כאן דתנן תיבת דתניא נמחק : ח) נתעצל נמחק : ט) היו מניחין תיבת העצים נמחק : י) דאביי הוה סדר סדר מערכת ובוזאמא: יא) אורב לקרן דרומית תיבת על נמחק: יב) התיכל דנמר' מנחלים אות ד' נמחק : יג) הנשמל מבחוץ ליתן בפנים אין תיבת מחיצון פנימי נמחק : יד) לפנים מסנו בצד תיבות מסוך ותמנו ל"ש : טו) הבוזיכין ובשערכה גדולה : טז) בובחים ריש פרק קדשי קדשים דכל : יז) לפנים מסנו ונמרינן תיבת חיסנו ל"ש : יח) הוא דקאמר תי' דקאי נמחק : יט) ראש פתח התיכל :

נושא
לשון גוזמא
לשון הבאי

מגנה
דברי הבאי
דברי גוזמא
נמצאים בתורה
בחכמת
ובנבואות

מגנה
דברי הבאי
לפי ר"ינאי
בר נחמני
אמר שמואל

פי' הרא"ש

מלהוציא את הדשן • תון לתתה כסיסי רבה מל מזבח : ב) זרוקין יסוד בקשות גדולות מקומות דכתיב *) ועדר עליה עלים מלמד שעשון שני גזרין : סידר את מערכה גדולה • מקרבה לגזרתו של מזבח : וחזיותה • מזבח במערכה כמין תלון מזרח כתרגום וילא ומזה לכך קורלין בתלון תפוח • ו"מ גבוה כמו [מ"ש ז' ד] מתפה לל מחזה : שהיון מעמין את חליבה • סם מגיות וקיומין להכניל את המערכה : עצי תלמה • לפי מגיתן הם לדם כרלמון : לקטורת • ניקח ממנו נחלים לכנסיסם לפנים מל מזבח דמזבח נחלים לקטיר מעיו ולמה צריך מערכה אחרת לנחלים מלו ולא היו לוקחים ממערכה גדולה ומלהוציא את הדשן מן לתתה כסיסי רבה מל מזבח : ב) זרוקין יסוד בקשות גדולות מקומות דכתיב *) ועדר עליה עלים מלמד שעשון שני גזרין : סידר את מערכה גדולה • מקרבה לגזרתו של מזבח : וחזיותה • מזבח במערכה כמין תלון מזרח כתרגום וילא ומזה לכך קורלין בתלון תפוח • ו"מ גבוה כמו [מ"ש ז' ד] מתפה לל מחזה : שהיון מעמין את חליבה • סם מגיות וקיומין להכניל את המערכה : עצי תלמה • לפי מגיתן הם לדם כרלמון : לקטורת • ניקח ממנו נחלים לכנסיסם לפנים מל מזבח דמזבח נחלים לקטיר מעיו ולמה צריך מערכה אחרת לנחלים מלו ולא היו לוקחים ממערכה

*) ל"ל דרומית מערבית ודוקא לכרמיך מן קרן לפונית לפי שמאותן כו' ה) ל"ה שם אותו אחר אחרי לא

מלהוציא את הדשן • מעל גבי מזבח : ב) זרוקין יסוד בקשות גדולות מקומות דכתיב *) ועדר עליה עלים מלמד שעשון שני גזרין : סידר את מערכה גדולה • מקרבה לגזרתו של מזבח : וחזיותה • מזבח במערכה כמין תלון מזרח כתרגום וילא ומזה לכך קורלין בתלון תפוח • ו"מ גבוה כמו [מ"ש ז' ד] מתפה לל מחזה : שהיון מעמין את חליבה • סם מגיות וקיומין להכניל את המערכה : עצי תלמה • לפי מגיתן הם לדם כרלמון : לקטורת • ניקח ממנו נחלים לכנסיסם לפנים מל מזבח דמזבח נחלים לקטיר מעיו ולמה צריך מערכה אחרת לנחלים מלו ולא היו לוקחים ממערכה

*) ל"ל דרומית מערבית ודוקא לכרמיך מן קרן לפונית לפי שמאותן כו' ה) ל"ה שם אותו אחר אחרי לא

מלהוציא את הדשן • מעל גבי מזבח : ב) זרוקין יסוד בקשות גדולות מקומות דכתיב *) ועדר עליה עלים מלמד שעשון שני גזרין : סידר את מערכה גדולה • מקרבה לגזרתו של מזבח : וחזיותה • מזבח במערכה כמין תלון מזרח כתרגום וילא ומזה לכך קורלין בתלון תפוח • ו"מ גבוה כמו [מ"ש ז' ד] מתפה לל מחזה : שהיון מעמין את חליבה • סם מגיות וקיומין להכניל את המערכה : עצי תלמה • לפי מגיתן הם לדם כרלמון : לקטורת • ניקח ממנו נחלים לכנסיסם לפנים מל מזבח דמזבח נחלים לקטיר מעיו ולמה צריך מערכה אחרת לנחלים מלו ולא היו לוקחים ממערכה

*) ל"ל דרומית מערבית ודוקא לכרמיך מן קרן לפונית לפי שמאותן כו' ה) ל"ה שם אותו אחר אחרי לא

לא נתעצל כהן מלהוציא את הדשן • מעל גבי מזבח כמים עליו דשן הרבה אפ"ה כשהגיע העת לפעות את הדשן לא נתעצל ה) איכא להוציא את הדשן מי שמוטל עליו לעשות : החלו מעלין בגזירין • לאחר שהסירו הספר ונתבטלו לתמיד שבלמעלה המזבח והיה מקום המערכה פנוי לקח גזרי עצים חמוכין ובזקין ממוס דמריון כל עץ שנמצא בו תולעת פסול לגבי המזבח : והשמש שולל ומסיב לעצמו וכי כל העצים כשרים הן : כל העצים כשרים • כלומר רוב עצים כשרים : חוץ מבל זית ושל גפן : בגמ' מפרש טעמא : ואף על פי שלוב עצים כשרים בלתי רגילין במערכות • חריות ומעפים לפי שמרפים יותר ואין מעלין עשן אבל אילנות זקנים אינן נותן ליפרף כמו אילנות בחורים מ"ל לית בהו קשרים בבחורים כמו בזקנים : עלי שמן : עלים שהולקין כמו גר : סידר את המערכה גדולה • אותו שזכה בתרומת הדשן כדמוכח ביומא (דף כגי) *דתנן כתם מי שזכה בתרומת הדשן יזכה בסידור מערכה ובשני בגזירין הא דקמני לעיל החלו מעלין בגזירין הם מסיעין לו שהיו מעלים את העצים והוא היה מסדרן : מזרחה • כלפי מזרח היה מסדר שהרי הפתח היה בחמלע המזבח והוא לא היה מסדר העצים בלר מזבח הפנימי מערבית אלא בדרום מזרחית של המזבח דרך ביאתו למזבח : וחזיתה למערבה • מלאה היה עושה למערכה כמין תלון גבי מזרח שהכל הרוח מכבדת בו הרוח בא דרך שער מזרח ומנשב שם : ולאחר הגזירין העצים הפנימים מונעין בתפוח שהוא בחמלע המזבח: וריוח היה בין הגזירים-בין סידרי העצים היום)(העצים) מניחין ריוח : שהיו מניחין אליהם עצים דקין משם דרך אותו ריוח ומלקים הגדולים על ידי הקטנים ואלמלא האליהם נפקא לן (יומא דף מה:) מוערכה עצים על האש דהכי קאמר ומתו כמי שהרן הכהנים אש על המזבח ואח"כ וערכו עצים דקין על האש : ברלו משם עני תאנים יפים • לפי שהיו צריכים עכשיו לגחלים ולישאם על המזבח הפנימי ולהקטיר שם קטרת היו בוריים יפים שיעשו גחלים טובים ולא אחר : המערכה • של קטרת אחר סידור מערכה גדולה כדמוכח ביומא בשמעתיה דתלבי' [(דף גי) וביומא מפיק דבעינן שתי מערכות אחת לקטרת ותרוייהו על המזבח החיצון דקתמרינן "על מוקדה" זו מערכה גדולה ואם על המזבח תוקד בו" זו מערכה שניה של קטרת : כנגד קרן דרומית מערבית • של מזבח החיצון ומשון לגד לפון להרחיקו מן הקרן ד' אמות דקסבר אלי תנא כוליה מזבח בלפון ואין מן המזבח עד הפתח אלא חמש אמות שהרי היכל ממולע ושומד בחמלע הגורה וי' אמות פתחו של היכל יש מאותן עשר אמות חמש מן הדרום וחמש מן הלפון הרי חמש אמות מן המזבח נגד חמש אמות לפנים פתחו של היכל ומרבע אמות *)שולה להרחיק מן (ג)הקרן מערבית ודוקא להמשיך אותו יא) על קרן דרומית לפי שבאותן מרבע אמות אי אתה יכול לסדר המערכה לפי שהם אמה יסוד ואמה סובב ואמה קרנות ואמה הילך רגלי כהנים סביב המערכה דקודם שהבא אלא המערכה שתוכל לסדר המערכה כלפי המזבח מרבע אמות ולימדך שבאמה חמישית הסדר שם אותה האמה עדיין היא נגד הפתח אלא שבאמה אמה הרחיק יותר מאותה אמה ומקרב יותר לגד לפון כגון באמה שנית אלו שביעית הו ליכא פתח ואלו בעינן שיעשה המערכה נגד פתח ההיכל יב) דגמרו מנחלים של יום הכיפורים שמוטלין מן המזבח החיצון ובאותו לד שהא לפני ה' דהייגו בקרן מערבית דכתיב יי"ולקח מלא המחתה גחלי אש מעל המזבח מלפני ה'" ואמרינן (יומא דף מה:) איזהו מזבח שמקלטו לפני ה' ואין טלו לפני ה' הוי אומר זה המזבח החיצון וכתיב ביה לפני ה' דכל הטעל יג) מתיון (ג) מבחוץ ליכנס פנימה בפנים אין מוטל אלא בסמוך שלון לפנים יד) סמוך לאמו בלד

*) ל"ל שרוקה לכרמיך מן קרן דרומית מערבית ודוקא לכרמיך מן קרן לפונית לפי שמאותן כו' ה) ל"ה שם אותו אחר אחרי לא

כנגד